

Economia

Els dirigents de la universitat

05/07/15 02:00 - CATEDRÀTIC DE BIOQUÍMICA I BIOLOGIA MOLECULAR, DIRECTOR DE L'ESCOLA DE DOCTORAT I VICERECTOR DE POLÍTICA CIENTÍFICA DE LA UB - **ENRIC I. CANELA**

Afinals de maig la Universitat d'Oxford, mitjançant el comitè de nomenaments, va escollir com a vicecancellera la professora irlandesa Louise Richardson. És un càrrec equivalent al de rectora a les nostres universitats. Actualment Louise Richardson dirigeix la Universitat de Saint Andrews, a Escòcia.

Les universitats que ocupen els primers llocs en els rànquings d'universitats no segueixen un sistema com el nostre per designar els seus màxims dirigents. Els sistemes d'elecció dels seus directius està lluny del sufragi universal. Els que més s'acosten al nostre sistema tenen un *rector acadèmic*, amb moltes menys competències que els nostres, escollit per l'*acadèmia* i no per tota la comunitat universitària.

Algú podria pensar que universitats com Harvard, Standford, Oxford o Cambridge o el Politècnic de Zuric no són gaire democràtiques. Universitats públiques o privades. No entraré en aquest debat teòric sobre la democràcia, però és indiscutible que aquestes universitats obtenen millors resultats que les nostres. Les que són públiques donen millor retorn a la societat.

Almenys públicament les universitats catalanes defensem el sistema d'elecció que tenim. No estic segur si tots els que fan aquesta defensa ho fan per convicció o per no mostrar-se contraris a l'opinió *progressista*.

Malauradament les competències legislatives bàsiques sobre la universitat de Catalunya les té l'Estat espanyol. Les competències del govern català són escasses tot i que en tenir a les seves mans el finançament pot determinar algunes polítiques. Amb tot, no pot modificar els aspectes fonamentals per al seu bon funcionament i competitivitat. Podem dir que en el cas de les universitats espanyoles, en general: qui paga no mana. De totes formes si el govern català hi dedicés més recursos podria condicionar completament la política universitària.

Ja fa molts anys que cal modificar la legislació universitària per permetre modernitzar la universitat. El model actual és, amb poques variacions, el de la llei socialista de 1983. Un model que fa temps que va deixar de ser vàlid. Altres es mouen i aquí ens ho mirem.

Ja en època del govern de Rodríguez Zapatero, sent ministre Àngel Gabilondo, es van fer alguns documents tant sobre la reforma del govern de les universitats com sobre el seu finançament. A l'abril del 2012 el ministre Wert va encarregar un document de treball sobre la reforma universitària. Es va lliurar al febrer del 2013. L'informe deia coses assenyades i altres molt polèmiques. Un document inútil que no ha servit per a res. El ministre tenia altres feines com ara espanyolitzar els nens catalans i a sobre es va barallar amb els rectors.

A Catalunya, des del 2011, treballava la Comissió per a l'Estudi de la Governança Universitària. Va completar el seu estudi. En algun lloc deu reposar. Fins i tot Artur Mas i Oriol Junqueres, a l'inici de l'actual legislatura, van acordar (acord 46): "Afrontar una reforma en profunditat dels sistema de governança de les universitats catalanes que permeti una gestió més eficaç per a la millora de la qualitat i de l'excel·lència; alhora, cal assegurar un model d'universitat inclusiu socialment i territorialment mitjançant un sistema just i equitatiu de matrícules i de beques." Res no s'ha fet relatiu a la governança. Prefereixo no comentar res sobre matrícules i beques.

He aconseguit una magnífica biblioteca electrònica amb documents catalans i espanyols sobre com reformar la universitats o com finançar-la millor i cap d'ells no ha servit per a res. Més encara, en algun cas ha costat diners.

Algunes reformes.

Les universitats, internament, han fet algunes reformes, però no ha passat res substancial perquè les modificacions profundes i necessàries han de venir donades per un marc normatiu de rang superior associat al finançament. Per altra banda, els pressupostos de les universitats que estan en posicions capdavanteres són, fins i tot, relativament, deu vegades superiors.

Les universitats catalanes, escassament finançades, són com aquells equips de futbol que sempre estan en la zona baixa de la primera divisió o en l'alta de la segona. Pugen i baixen. O com aquells ciclistes que, amb poques forces, "fan la goma". Pateixen per mantenir-se en el pilot de davant.

Els recursos que va aportar el govern l'any 2014 a la Universitat de Barcelona fou, en euros constants, el 82% del que hi va aportar el 2005. Les matrícules pràcticament han compensat la diferència i es va arribar al 99%. Per ser competitius necessitem més recursos, però primer un marc que ens permeti millorar eficaçment. Un marc normatiu flexible permet gestionar millor les oportunitats i obtenir més recursos. Un cercle daurat.

La reforma és urgent. Els governs, espanyol o català, que l'abordin tindran problemes, però això entra en la seva feina. També a les universitats hem de fer altra feina. A hores d'ara no he vist fer un retiment de comptes a la societat com cal.

La Llei de Reforma Universitària

Diverses empreses presenten ofertes de feina a estudiants universitaris. Foto: ARXIU /JUANMA RAMOS.

Artur Mas i Oriol Junqueres, a l'inici de l'actual legislatura, van acordar (acord 46): "Afrontar una reforma en profunditat del sistema de governança de les universitats catalanes que permeti una gestió més eficaç per a la millora de la qualitat i de l'excel·lència; alhora, cal assegurar un model d'universitat inclusiu socialment i territorialment mitjançant un sistema just i equitatiu de matrícules i de beques"

Enric I. Canela

Altres articles de l'autor

07/06/2015 **Les perspectives post-crisi**

10/05/2015 **La recerca a Catalunya**

Més articles ...

La Llei de Reforma Universitària, la primera després de la dictadura, és del govern del PSOE de Felipe González i data de l'agost de 1983. No hi va haver canvis fins que el govern del PP de José María Aznar la va substituir per la Llei Orgànica d'Universitats al desembre de 2001. El govern del PSOE de José Luís Rodríguez Zapatero hi va introduir modificacions.

Darrera actualització (Diumenge, 5 de juliol del 2015 02:00)

Publicat a

L'econòmic 05-07-2015 Pàgina 23

DESA LA NOTÍCIA A:

Des del **registre** pots veure i gestionar totes les notícies desades i de les que en fas seguiment.